

Do Królowej Różańcowej

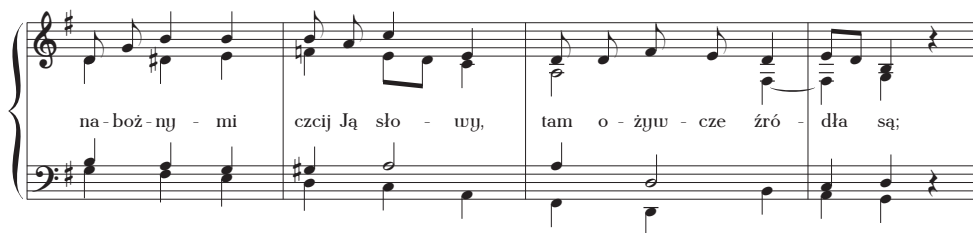
m. i sl.: (Ch. Śl.); h.: B. Stępień

Solo I man.

II man.

1. Do Kró - lo - wej Ró - żań - co - wej zwróć swe o - czy, du - szę swą,

na - boż - ny - mi czcij Ją sło - wy, tam o - żyw - cze źró - dla są;

na - boż - ny - mi czcij Ją sło - wy, tam o - żyw - cze źró - dla są.

2. Wszak w Różańcu rozważamy
życie Chrysta męki trud,
/do cnoty się pobudzamy,
by oglądać chwały cud./ (2x)

3. I w Różańcu podziwiamy
życie Marii, cnoty Jej,
/patrząc na Nią, podążamy
po zbawiennych szlakach Jej/ (2x)

Diecezjalne Studium
Organistowskie w Rzeszowie

Materiały formacyjne dla organistów

wrzesień 2022

Drodzy Duszpasterze i Organiści

W bieżących *Materiałach* kontynuujemy prezentację harmonizacji odpowiedzi mszalnych przygotowanych przez ks. dr. Lucjana Dykę wraz z komentarzem. W niniejszym numerze omówienie Aklamacji po przeistoczeniu.

Aklamacje po przeistoczeniu

Mszał Rzymski dla diecezji polskich zawiera 4 propozycje aklamacji po przeistoczeniu. W niniejszej części zostanie omówiona harmonizacja organowa pierwszej z nich.

Pierwsza aklamacja „**Oto wielka tajemnica wiary**” składa się z partii celebransa oraz odpowiedzi zgromadzenia liturgicznego. Odpowiedź ta zbudowana jest z trzech członów. W każdym z nich da się wyróżnić odcinek recytatywny oraz formułę kadencyjną zbudowaną z dwóch sylab przygotowawczych oraz dwóch końcowych, w których zawsze występuje akcent paroksytoniczny (na przedostatnią sylabę).

Recytatywy dwóch pierwszych członów są na tym samym tonie, natomiast recytatyw ostatniego członu jest o kwartę czystą wyżej.

Jako przykład posłuży nam aklamacja rozpoczynająca się od dźwięku *d*. W tym tonie należy użyć jednego bemola przy kluczu (*b*), pomimo że w samej melodii dźwięk alterowany się nie pojawia.

a. Harmonizując część recytatywną „Głosimy śmierć Twoją” należy zwrócić pilną uwagę, by akordu nie wprowadzić na pierwszą sylabę *Gło-*, ponieważ jest ona nieakcentowana. Zaakcentowanie jej spowoduje szereg następujących po sobie nieprawidłowości akcentuacyjnych przypominających raczej skandowanie niż recytatyw. Niestety, w wielu kościołach takie wykonanie daje się usłyszeć. Aby uniknąć tego niepożądanego zjawiska, należy na pierwszej sylabie *Gło-* pozostawić wyłącznie dźwięk melodii, natomiast pełny akord wprowadzić na sylabę akcentowaną *-si-*. Będzie to akord molowy, którego dźwięk recytatywu jest prymą (w naszym przykładzie: d-moll). Zmiana akordu na molowy, którego dźwięk recytatywu jest kwintą, możliwa jest na sylabie *Two-* (g-moll). Dźwięk *g* w tenorze posłuży jako dysonans przygotowany, który będzie dźwiękiem opóźniającym 4-3 w akordzie kadencyjnym. Jest to ten sam akord, od którego rozpoczęliśmy harmonizację, z tym zastrzeżeniem, że jego kwinta (*a*) w alcie zostaje wprowadzona wcześniej (na jednej z sylab przygotowawczych), aby uniknąć prowadzenia głosów w równoległych kwintach.

Wprawdzie opóźnienie w tenorze nie jest konieczne, ponieważ występuje ono naturalnie w melodii (2-1), niemniej jednak warto je zastosować ze względu na korzystne brzmienie.

b. Drugi człon dla kontrastu można rozpocząć od akordu durowego, którego dźwięk recytatywu (*d*) jest tercją. W naszym przykładzie jest nim B-dur. Użycie tercji w basie powoduje, że współbrzmienie to nie brzmi tak wyraziście, jak wówczas, gdyby tam była pryma. Jest to zabieg zamierzony. W tym członie należy użyć pełnego akordu na pierwszej sylabie (jest na niej akcent poboczny słowa *wyznajemy*).

Na sylabie akcentowanej *Two-* możemy zmienić akord durowy na jego paralełę (tu: g-moll) poruszając jedynie tenor o sekundę wielką w górę. Posłuży on do końca

recytatywu oraz do sylab przygotowawczych. Na ostatniej sylabie akcentowanej *-wsta-* należy wprowadzić akord molowy, którego ostatni dźwięk członu jest kwintą (tu: d-moll). Wówczas w alcie należy użyć kwinty tegoż akordu, w basie pozostanie trwający od początku dźwięk, który w akordzie końcowym jest prymą, natomiast w tenorze należy zastosować opóźnienie 4-3, możliwe dzięki dysonansowi przygotowanemu.

c. Trzeci człon (z recytatywem o kwartę wyżej od pierwszych dwóch, w naszym przykładzie na dźwięku *g*) można rozpocząć od akordu molowego, którego dźwięk recytatywu jest prymą (g-moll). W basie należy dać kwintę tegoż akordu. Posłuży on do całego recytatywu oraz sylab przygotowawczych. Dopiero na ostatniej sylabie akcentowanej *chwa-* należy wprowadzić akord molowy, którego ostatnie dwa dźwięki są prymą (tu: d-moll), koniecznie zachowując jednak opóźnienie 4-3 w tenorze.

Jak widać, cała konstrukcja harmoniczna opiera się na dwóch molowych akordach z jednym krótkim wychyleniem do akordu durowego. Nadaje to całej aklamacji lekkości. Oszczędność środków harmoniczných służy wyróżnieniu tekstu, który w muzyce liturgicznej zawsze jest najważniejszy.

Ks. dr Lucjan Dyka